

Норми шлюбного договору не повинні суперечити нормам моралі та ставити подружжя у гірше становище, ніж запропоноване нормами законодавства. Шлюбний договір укладається тільки у письмовій формі і підлягає обов'язковому нотаріальному посвідченню. Якщо шлюбний договір укладається неповнолітньою особою до реєстрації шлюбу, необхідна письмова згода батьків (піклувальників) на укладення неповнолітнім шлюбного договору, посвідчена нотаріально. За бажанням сторін шлюбний договір може укладатись у присутності свідків, про що слід зробити відповідний запис у посвідчувальному написі.

Шлюбний договір складається не менше ніж у двох примірниках, один з яких залишається у справах державної нотаріальної контори чи приватного нотаріуса, а інші, що мають силу оригіналу, видаються сторонам. Усі примірники підписуються учасниками правочину. При посвідченні шлюбного договору нотаріус зобов'язаний роз'яснити сторонам зміст та значення поданого ними проєкту і перевірити, чи відповідає зміст посвідчувального правочину вимогам закону та дійсним намірам сторін. При посвідченні шлюбного договору нотаріус повинен з'ясувати, чи розуміють учасники договору значення своїх дій та наслідки їх здійснення. Сімейний Кодекс України не передбачає державної реєстрації шлюбного договору.

Шлюбний договір укладається на невизначений строк, а саме на строк існування шлюбу між подружжям. За необхідності внесення змін у договір відбувається лише за згодою сторін. Одностороння зміна умов шлюбного договору не допускається. Такий договір може бути змінений лише за час шлюбу. За умови взаємної згоди на відмову від шлюбного договору, подружжя має право звернутися із заявою до нотаріуса із заявою про відмову від шлюбного договору. У такому разі права та обов'язки, встановлені шлюбним договором, припиняються з моменту укладення шлюбного договору або в день подання нотаріусу відповідної заяви.

Шлюбний договір, як і інші подружні договори, в силу певних підстав може бути визнаний недійсним. У цьому випадку він не породжує виникнення прав та обов'язків, тобто тих правових наслідків, настання яких бажали для себе його учасники. Визнання договору недійсним анулює договір з моменту його укладення. Шлюбні контракти за кордоном мають свої особливості. Однією з ключових відмінностей є можливість регулювати шлюбним договором немайнові положення у деяких країнах.

Особливості господарських договорів про передачу майна у власність

Лайчук О.М., студент Житомирського відділення ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент Полішко Н.Л.

З проголошенням незалежності України пов'язується прогресивний розвиток українського суспільства, усіх сфер його життєдіяльності, зокрема сфери права. Становлення в Україні розвинутого громадянського суспільства та побудова суверенної, демократичної, правової, соціальної держави, яка повинна служити суспільству і людині, тісно пов'язані з розвитком приватного права, можливістю цивільно-правового забезпечення прав і свобод людини і громадянина.

Історичний досвід переконливо доводить надзвичайну роль таких цивільно-правових кодифікацій не тільки для розвитку громадянського суспільства в цілому. Цивільні кодекси виконують роль стабілізатора суспільства, економічної інтеграції та системоутворюючого елемента всієї правової

системи. Прийняті в Європі у ХІХ столітті Французький цивільний кодекс (відомий як «Кодекс Наполеона») та Німецьке цивільне укладення відіграли велику роль у створенні сучасного вільного європейського суспільства та розвитку вільного підприємництва. Також вони несли в собі ще й велику стабілізуючу силу.

У цивільних кодексах закладено також могутній потенціал економічної інтеграції держав. Можна стверджувати, що підґрунтям сучасного Європейського Союзу були саме цивільно-правові кодифікації ХІХ та ХХ століть. До європейського порядку денного внесено питання про створення Єдиного Цивільного кодексу Європи. Реалізація цього проєкту в наступному столітті змінить обличчя світу.

На сьогоднішній день як в Україні, так і інших країнах світу, ключовим фактором росту рівня соціального розвитку та економічного добробуту кожної людини і всієї нації є право власності на ресурси, майно та майнові права. Право власності у свою чергу являє закріплену законом можливість особи на свій розсуд володіти, користуватися і розпоряджатися належним їй майном, одночасно беручи на себе тягар і ризик його утримання.

Важливу роль у цьому відіграють договори з передачі майна у власність, що утворюють ядро ринкового механізму. Ці договори мають багатовікову історію, корені якої виходять з римського приватного права. Проте і в сучасних умовах вони не втратили свого первісного значення і сутності і тому є актуальною.

Вказана група договорів опосередковує передачу майна, яка була і залишається однією з найпоширеніших правових форм розпорядження майном. При цьому, для зобов'язань, що виникають на підставі досліджуваних договорів, передача майна у власність становить наріжний камінь їх належного виконання, що є нормальним та оптимальним способом їх припинення. Якщо розглядати передачу майна у власність з позиції речового права, то вона виступає підставою як для припинення права власності у особи, яка передає майно, так і для набуття права власності особою, яка приймає відповідне майно.

Цивільно-правові договори на передачу майна у власність регулюють відносини в усіх сферах суспільного виробництва, без якого неможливий соціально-економічний добробут суспільства. В сучасних умовах без договорів на передачу майна у власність не обходиться жодна організація, фізична особа чи держава. Дана група є найпоширенішою, хоча і включає відносно короткий список основних видів договорів.

Дана група договорів визначає широке коло сторін договірних відносин для одних видів цивільно-правових договорів, серед яких договір купівлі-продажу, ренти, позики, дарування; а для інших обмежує - в договорі контракції, бартеру, поставки - сторонами можуть бути тільки суб'єкти підприємницької діяльності.

Оскільки предметом договорів на передачу майна у власність є невичерпний список майна та майнових прав, то саме даний факт зумовлює форму укладення договорів, яка може бути від усної в договорах роздрібної купівлі-продажу і дарування до письмової з нотаріальним посвідченням та державною реєстрацією в договорах купівлі-продажу та ренти земельних ділянок і майнових комплексів.

Основна мета виконання зобов'язань за договорами з передачі майна у власність полягає у тому, щоб гарантувати передачу відчужувачем визначеного договором майна. Виконанням договору є виконанням обов'язку та здійсненням прав за договором, внаслідок чого досягається певний результат, який мали на меті сторони при його укладанні. Виконання будь-яких договорів складається із трьох основних етапів:

- 1) вчинення надання, що є предметом виконання;
- 2) його перехід до уповноваженого суб'єкта;
- 3) прийняття виконання.

Особливістю виконання договорів про відчуження майна є те, що сторони вчиняють відповідні дії з передачі речі та її оплати, які за своїм характером є актами розпорядження матеріальними благами. Завдяки їм відбувається передача речі в обмін на її грошовий еквівалент або іншу річ, роботу або послугу.

Велике значення має прийняття ЗУ «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», який носить позитивний зміст, але на жаль немає чіткого визначеного механізму його дії. Масмо надію, що всі негативні моменти пов'язані з запровадженням нової системи виникають тому, що вона є для нас новою і нам банально бракує досвіду.

Гарантії прав громадян і юридичних осіб у виконавчому провадженні

Лов'як О.О., кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри цивільного права і процесу НАВС

Капусяк А.І., слухач Закарпатського відділення ННІЗН НАВС

Державний виконавець при примусовому виконанні рішень судів та інших органів (посадових осіб) зобов'язаний використовувати надані йому права відповідно до Закону України «Про виконавче провадження» і не допускати у своїй діяльності порушення прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб передбачених Конституцією України та законодавством. Слід зауважити, що, М. Й. Штефан зазначає, що права та інтереси сторін та інших осіб у виконавчому провадженні забезпечуються численними гарантіями, закріпленими у нормах Закону та інших актів законодавства України [2, с. 136]. Державний виконавець роз'яснює особам, які беруть участь у виконавчому провадженні або залучаються до проведення виконавчих дій, їхні права згідно з вимогами Закону України «Про виконавче провадження» [1]. Рішення, дії або бездіяльність державного виконавця можуть бути оскаржені в порядку, встановленому цим Законом. Державний виконавець при здійсненні відповідних заходів, необхідних щодо своєчасного і в повному обсязі виконання рішення, зазначеного у виконавчому документі, у спосіб та в порядок, встановленим виконавчим документом і Законом України «Про виконавче провадження», зобов'язаний надати сторонам виконавчого провадження та їх представникам можливість ознайомитися з матеріалами виконавчого провадження, розглядати заяви сторін та інших учасників виконавчого провадження і їхні клопотання, роз'яснювати сторонам їхні права і обов'язки. Адже Закон України «Про виконавче провадження» визначає що сторонами у виконавчому провадженні є стягувач і боржник. Стягувачем є фізична або юридична особа, на користь чи в інтересах якої видано виконавчий документ [1]. Боржником є фізична або юридична особа, визначена виконавчим документом. У виконавчому провадженні можуть брати участь кілька стягувачів. Кожен з них щодо іншої сторони має право брати участь у виконавчому провадженні самостійно або доручити участь у виконавчому провадженні одному із співучасників. Сторони можуть реалізовувати свої права і обов'язки у виконавчому провадженні самостійно або через представників. Особиста участь фізичної особи у виконавчому провадженні не позбавляє її права мати представника. Участь юридичних осіб у виконавчому